

Sensationslyst bag påstand om økologiske produkter

12. april 2010 kl. 14:19

Den fremtrædende Øko-forsker Professor Carlo Leifert, Newcastle University, har for nylig i fagbladet "Økologi & Erhverv" konkluderet, at "Økologisk mad er beviseligt sundest".

Jeg ville ønske, at videnskaben kunne bekræfte postulatet, men det er ikke tilfældet.

Allerede for næsten to år siden kunne vi for første gang læse om disse data i ugebladet "Ingeniøren".

Her blev konklusionen fra det stort anlagte EU forskningsprojekt QLIF ([www.qlif.org](http://www qlif.org)) til 150 mill kr. fremlagt, længe før resultaterne var publiceret og anerkendt i den videnskabelige litteratur.

Det er uhørt og i strid med god videnskabsetik at formidle konklusionerne fra et studium, før størstedelen af data er publiceret.

Af artiklen fremgår det, at mange data først forventes at være tilgængelige i 2012, hvilket er helt uacceptabelt, når der konkluderes allerede nu.

Forsøg kan ikke bevise sundhed

Det er uforståeligt at Leifert vil lægge navn til fremgangsmåden, som er i strid med de etiske principper for publicering af videnskab. Man kan ikke lade den eksperimentelle evidens komme haltende to år efter, at der konkluderes på et studie. Det er utroværdigt og skader økologien.

Hvis Leifert har data, der beviser, at økologiske produkter er sundere, så skal vi alle have lov til at se og vurdere dem. Problemet er, at det har Leifert ikke. For hans eget forsøg fra QLIF-projektet kan umuligt bære det meget sensationslystne statement: "økologi er lig sundhed". Han har nemlig ikke designet forsøget sådan, at han kan drage den konklusion.

Leiferts konklusion er især bemærkelsesværdig, fordi den er i direkte modstrid med den hidtil største undersøgelse på området, udgivet af det anerkendte Food Standards Agency, UK i juli 2009.

Undersøgelsen viste utvetydigt, at der ikke er belæg for at økologiske produkter skulle indeholde flere sundhedsfremmende stoffer.

Uhensigtsmæssigt design

Når man sammenligner økologiske og konventionelle planter, finder man små forskelle. Ofte er der en tendens til, at de økologiske planter har en forøget koncentration af enkelte stoffer, såsom flavonoider, anthocyaniner og polyacetylenere.

Denne tendens er forventelig i planter, der dyrkes ved lave gødskningsniveauer, hvilket er tilfældet i

økologisk jordbrug.

Det er veldokumenteret plantebiokemi.

Problemet er bare, at de observerede forskelle overskygges af den naturlige variation forårsaget af klima og jordens mineralogi.

Men den konklusion kommer naturligvis ikke frem, hvis man blot dyrker planter ved siden af hinanden i to forskellige sædskifter på én lokalitet og derefter sammenligner dem. Netop den grundlæggende fejl begår Leifert, og derfor finder han forskelle (det påstår han jo...). Problemet er, at designet i hans forsøg er uhensigtsmæssigt og slet ikke kan bære de konklusioner han drager.

Postulater holder ikke

Det mest problematiske i Leiferts sensationslystne fremgangsmåde er dog, at selvom han måske havde fundet en signifikant forskel i koncentrationen af en eller flere 'antioxidanter' så ville det ikke nødvendigvis resultere i bedre sundhed.

Sådan fungerer videnskaben på området nemlig ikke. Skal man udtale sig om dette, er det i det mindste nødvendigt at udføre kostforsøg, hvor man følger optagelsen af stofferne fra kosten til blod og væv. Det har han ikke gjort og derfor holder postulaterne slet ikke.

En forskel mellem dyrkningssystemerne er altså ikke et bevis for noget som helst relateret til sundhed. Og slet ikke hvis der ikke er udført kontrollerede kostforsøg, der kan påvise en forskel i absorptionsraterne. Det økologiske jordbrug må ikke drives fremad på en pseudovidenskabelig baggrund.

Økologien har så meget godt at byde på, men det er et seriøst problem for den økologiske troværdighed, at der i flæng formidles undersøgelser, som slet ikke holder hvad de lover. Fortolkningen af dem er drevet af sensationslyst og mit bedste råd er at være meget mere varsom - den nuværende kommunikationsstrategi undergraver troværdigheden omkring økologien - og vil på sigt skade den!

[QLIF-projektets hjemmeside](#)

URL: <http://videnskab.dk/blog/sensationslyst-bag-pastand-om-okologiske-produkter>

© Ophavsretten tilhører Videnskab.dk